

### Posudek bakalářské práce

Jméno studenta: Sára Zeithamerová

Název práce:

KOMENTOVANÝ PŘEKLAD

Ronald C. Rosbottom: Angry Aftermath – Back on Paris Time

*Ronald C. Rosbottom: Hořké následky – Návrat k pařížskému času*

Části hodnocení	Počet bodů
A (1-5) <sup>1</sup> Porozumění, významová správnost, přesnost a úplnost, koherence v překladu	3
<sup>1/</sup> 4 nebo 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě	
B (1-5) <sup>2</sup> Stylistická vhodnost: adekvátnost překladatelských řešení vůči originálu a funkci překladu, koheze, AČV	4
<sup>2/</sup> 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě	
C (1-5) <sup>2</sup> Technická stránka celé práce: Gramatika, pravopis Interpunkce, překlapy Převod dat a jmen Bibliografické citace, poznámky pod čarou	3
D (1-5) <sup>1</sup> Překladatelská analýza (aplikace teoretických vědomostí v rozboru a v překladu textu – souvztažnost komentáře a překladu) Argumentace a struktura komentáře včetně míry a vhodnosti příkladů řešení	3
E (1-5) <sup>2</sup>	4

Teoretická podloženost komentáře (kontrastivní lingvistika, translologie) Zvládnutí tematiky textu a její reflexe ve výchozím a cílovém kulturním prostředí	
Body celkem	17

V práci, překladu historického populárně odborného textu, který není dobře zvládnut a ani teoretická část neodpovídá nárokům na absolventa bakalářského studia, spatřuji nedostatky, jejichž některé příklady vypisuji níže.

#### Lexikum:

francouzské **nepřavidelné** jednotky?, s. 6; natrefily – rejstřík, s. 6; **nově vydávaných osvobozenecých plátcích**, s. 8 – newly liberated papers – význam, rejstřík a expresivita, s. 10 – proč ne Svobodní Francouzi či Svobodná Francie, s vnitřní vysvětlivkou?, s. 10 - Na ulici se na ubohého muže vrhli další sousedé a přihlížející, zdvihli jej a hodili pod pásy příjíždějícího **Shermana. Rozmáznutá** mrtvola na chodníku vyvolala znechucení a perverzní pocit odplaty. S pocitem studu se dav odvrátil a rozešel. – gramatika; rejstřík (význam slova „smear“ není primárně expresivní..., překlad je skandalizující)

#### Syntax:

..., která město v prvních týdnech „svobody“ ovládla. S. 6 (gramatická shoda ve větách v celém souvětí?)

Poslední zbytky vichistických milic, které byly rozprášeny až pár dní po odchodu Němců, rovněž nesly zodpovědnost za vraždy, které byly vykonávány bez varování, ale ve jménu spravedlnosti. S. 6 (ačv v kontextu odstavce je zcela obráceně; tzv. nadměrná explicitace, o níž mluví komentář, je zvládnutelná pomocí ačv)

pocity viny a hněvu, které během čtyř let okupace a pěti let **válečné-vojenské** hanby převažovaly. S. 6 – důležitý významový posun

Ale muži byli rovněž v nebezpečí, protože **se noví vládcí pořádku muži zákona se** snažili očistit sebe i své město od hanby a provinění za **to, že za čtyři roky nebyli neschopnost schopni** vyhnat nepřítele, **byť na to měli čtyři roky času**. S. 6-7 (lexikum, gramatika věty a ačv)

..., **kteřé což** bylo okamžitě fotografováno a šířeno **většinou prominentními předních světových** zpravodajských **chmi** organizacemi. S. 7 (gramatika, lexikální vynechávky, význam)

Ostatní byly častokrát udávány svými přítelkyněmi, protože pracovaly s Němci nebo **pro nějim** **posluhovaly**, protože na tom byly na konci války materiálně **o trochu** lépe než jiní; anebo **citovým** **či** jiným způsobem porušily zavedené společenské zvyklosti. S. 7 (lexikální a významové vynechávky; interpunkce.)

nastavil formátování: Písmo: Tučné

Na bráně městské radnice v 18. obvodu visely desítky „skalpů“, které měly vyslat výhružnou zprávu těm, kteří dřív na kolaboraci byt jen pomysleli, že na ně přijde řada příště. S. 7 (lexikální vynechávky, gramatika a význam věty)

I proto tento neškodný módní trend z ulic evropského módního centra rychle vymizel.

VYNECHÁVKA – But a terrible coincidence soon occurred: V té samé době se začaly vracet i holohlavé ženy z Ravensbrücku a jiných kázeňských-internačních (sběrných; koncentračních) táborů či nucených prací v Německu. S. 8 – vynechávka, lexikum, význam sdělení...znejasněný

Toto vedlo k mnohým-nesčetným (many and many) nedorozuměním, kteřáé Pařížany, kteří se snažili nastolit pořádek ve světě, kteřý byl najednou vzhůru nohama, více a více mátl. S. 8 – vadná syntax a gramatika

Proč je druhý odstavec na s. 354 orig. rozdělen na dva a odstraněn konektor „True, ...“? co to znamená pro význam toku textu? S. 9

Pomáhaly se stavbou barikád, pracovaly jako zdravotní sestry a koordinovaly síly ostatních na pomoc bojujícím. S. 9, neobratné, nepřesné – koordinovaly snahy na pomoc těm, kteří bojovali.

Samotné FFI se pokoušelo tyto události zastavit, považovalo je za protizákonné, ale Francie si musela znovudobýt svou sílu. Za nejsymboličtější se jevílo obvinění ze svých selhání ženy, které se družily s okupanty. S. 9 – gramatika, lexikum, význam. Chybí „quickly“ (navíc větně zdůrazněné); virility (znovu „síla“ na s. 10 v 2. odstavci), sexual intercourse?

To, jak s oněmi obětními beránky bylo zacházeno dále, bylo ještě brutálnější, though ale tato historická událost z doby po osvobození zůstává z velké části zahalena tajemstvím.- změněn význam věty; vynechávka (the least understood events in histories of the period after the Liberation) Neexistují žádné fotografie, veřejné pranýřování nebylo součástí zastrašování (terror – zde teror, míněno válečný), vše se odehrávalo za zavřenými dveřmi... S. 11 / 358 orig. -syntax, lexikum, význam

Členové FTP svázali ruce obětem stejným (type) provazem, kterým před vhozením do Seiny přivazovaly mrtvolám kolem krku velké kusy vápencových dlažebních kostek... S. 11 / 359 orig. – syntaktické ačv, lexikum (kvádrů; kostky by je asi na dně neudržely)

Věty v souvětí, na sobě závislé, nemají gramatickou shodu: Mnohá svědectví popisují nahodilost vykonávání spravedlnosti po osvobození v podobných barvách a metaforách jako ti, kteří žili pod nadvládou Němců a jejich vichistických sluhů:...

**Interpunkce** (hlavně vložené věty vedlejší):

s. 8 dole, s. 10 předposlední odstavec, s. 11 2. odstavec, s. 16

s. 8, pozn. 4 Tyto dvě **pozitivní, ženské** iniciativy rámovaly střihání žen dohola. – oproti originálu: kde jsou uvozovky? překlad „pro-women“? (Zvláště ve světle komentáře, který mluví o dodržování ironických uvozovek)

**Neobratné:**

kdo byl součástí protiněmeckého odboje. > kdo se podílel...

nastavil formátování: Písmo: Tučné

nastavil formátování: Písmo: Tučné

nastavil formátování: Písmo: Tučné

nastavil formátování: Písmo: Tučné

nastavil formátování: Písmo: Tučné

Během okupace se mnohé z nich snažily **udržet** si módní úroveň a **styl**. Němci si nemohli nevěšmout **stylu**, který si byly Pařížanky schopny **udržet** i v době, kdy se nedostávalo látek, kůže a jiných oděvních materiálů, s. 8 – proč se dvě věty za sebou téměř opakují?

#### Technicky:

Proč v údajích o použitých zdrojích v poznámkách pod čarou nejsou roky vydání? Proč nejsou kurzívy, i u českých vydání...?

**Další závažné problémy překladu populárně tohoto populárně odborného historického textu nebudu vypisovat, protože jich je velmi mnoho. Na požádání komise a autorky mohu při obhajobě uvést další.**

**Je opravdu neuvěřitelné, že autorka při překladu takového textu nehledala žádnou oporu v paralelní české literatuře o tématu?** Nechci křivdit, ale seznam literatury nic takového neprozrazuje. Pro mne jako pro překladatelku by při takovéto práci bylo něco podobného nemyslitelné.

#### Překladatelská analýza:

Počátek této části práce bohužel neuvádí informace relevantní pro odbornější představení textu a působí zbytečně. Není zde pojmenován žánr textu, styl – chybí pojem „historický“ (autorka mluví o historickém bádání, které nepojmenovává, jako o „reflexích“). Příklad (3.1.2 Záměr):

„Záměrem autora je přiblížit příjemci klíčová témata, období a osobnosti, které se pojí s okupovanou a osvobozenou Paříží v letech 1940-1944. Opírá se o jiné zdroje, například memoáry, fotografie, dobový tisk, ale i reflexe historiků. **Tím vzniká srozumitelné dílo o daném tématu. Příjemce odchází seznámen s problematikou**, v případě této konkrétní kapitoly získá hlubší znalost o událostech, které se odehrály po osvobození Paříže roku 1944.“ **V celé teoretické části práce není vysvětleno, pro jakou českou komunikační situaci byla právě tato konkrétní a specifická kapitola dané knihy vybrána – kdo by ji kde, v jakém médiu a za jakým účelem četl?**

Až v oddílu 3.2.3 se objevuje úvaha o stylu textu – zde je pomícháno vnímání funkčních stylů, jazykových prostředků a funkcí; pro tvrzení o odborném stylu nejsou uvedeny žádné důkazy, ani lexikální, ani syntaktické. Umělecký styl je (možná) v citacích, ne ve výkladu (v tom je expresivní funkce, která neruší **populárně odborný styl**). Text teoretické části bohužel neprokazuje chápání těchto základních stylistických pojmů (viz povinná literatura pro 1. ročník). Dále je nevysvětleno a nedokázáno, proč je styl textu „opravdu „americký““; není pravda, že text počítá s příjemci, jimž je znám americký kulturní kontext..., či že pracuje s reáliemi známými americkému příjemci (3.1.5): **text je historicky přístupný pro jakékoli anglicky čtoucí příjemce**. Na jedné straně textu je uveden rok vydání 2015 i rok 2017 (s. 18). **Rok vydání původní práce není uveden ani v názvu celé bakalářské práce**. Nesmyslná je hypotéza o pozdějším vložení věcných poznámek do textu originálu a textu překladu – kde je jakákoli reálná opora pro takovouto hypotézu ve vydavatelské praxi?

Proč je v oddílu 3.2.1 (Téma) převypravován text? (navíc s prvky opakování stejných skutečností – viz Durasová, o níž se dozvídáme v textu teoretického komentáře několikrát opakovaně to samé). Úvaha o tématu se má vztahovat k jeho jazykovému uchopení textem, viz např. problém explicitace.

Oddíl 3.2.5 – Větná struktura, je zcela nevyhovující (pouhých 6 řádek) a neposkytuje informace (kromě toho, že se objevuje informace o výčtech): není uvedeno vysvětlení toho, co autorka nazývá

nastavil formátování: Písmo: Tučné

nastavil formátování: Písmo: Tučné

nastavil formátování: Písmo: Tučné

nastavil formátování: Písmo: Tučné

„dlouhými nominálními větami“ – citovaná věta není nominální. Dále je směšován jazyk věty výkladu a jazyk věty citace z Durasové.

#### Překladatelské metody:

V citovaných příkladech se bohužel často objevují problémy vzniklé z nevyhovující překladatelské analýzy (viz žluté pasáže). Dále, kupříkladu (s. 26) na podporu anglických ustálených spojení je uveden jediný příklad; v části o „přirovnáních“ autorka nerozlišuje mezi přirovnáními a metaforami, ačkoliv právě její první příklad by měl v zájmu jasnosti významu být přeložen jako přirovnání, podle originálu: Chování obyvatel bylo zrcadlové, jen tresty teď dopadaly na jiné hlavy. (P: 13) > Chování obyvatel bylo jako zrcadlový obraz, ....

Svoluji k obhajobě práce, při níž by měly být vyjasněny alespoň některé její naznačené problémy. Na základě samotného čtení ji považuji za nevyhovující. Je možné, že obhajoba umožní hodnotit ji jako dobrou.

PhDr. Eva Kalivodová, Ph.D., oponentka práce

30. 8. 2021, Ústav translatologie FF UK

Naformátováno: Default

nastavil formátování: Písmo: 11,5 b.